

1. Obiekt

DAWNY KLASZTOR

1890/2

2. Czas powstania
1675-82

3. Miejscowość

SZAMOTUŁY

4. Adres

ul. Dworcowa

nr hipoteczny 4 księga w Szamotułach

5. Przynależność administracyjna

województwo poznańskie

gmina Szamotuły

6. Poprzednie nazwy miejscowości

SAMTER

7. Przynależność administracyjna
przed 1.VI.1975 r.

województwo poznańskie

powiat szamotulski

8. Właściciel i jego adres

Zarząd Gospodarki Mieszkaniowej w Szamotułach

Skarb Państwa

9. Użytkownik i jego adres

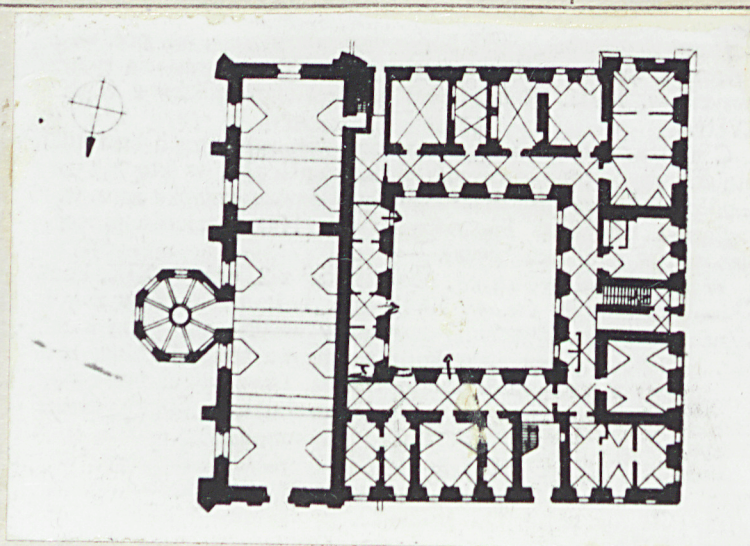
Zarząd Gospodarki Mieszkaniowej
w Szamotułach ul. Ratuszowa 4

10. Rejestr zabytków

Nr 1090/A

27.04.

data 1970

autor zdjęć Igor Gąsowski
data wykonania październik 1983
miejsce przechowywania negatywów WKZ-Poznań

Założenie wybudowane przez Reformatów sprowadzonych do Szamotuł przez Jana Korzbok Łąckiego, kasztelana kaliskiego ówczesnego właściciela Szamotuł. Na początku wieku XV nastąpił podział miasta między dwie linie rodowe Szamotulskich, z których jedna /Swidowie/ posiadała do 1580 rezydencję na przedmieściu poznańskim, tzw. Swidlin. Klasztor zbudowano prawdopodobnie na miejscu dawnej siedziby Swidów, wykorzystując, na polecenie Jana Korzbok Łąckiego, resztki dawnych murów. Przed Łąckim Swidlin był od 1631 własnością rodu Kostków.

Klasztor budowano od ok. 1675 równoległe z kościołem. Fundatorami byli: wspomniany już Jan Łącki oraz /podobno/ Jan Ulatowski, podstoli dobrzyński.

Reformaci pojawili się w Polsce w 1607 i należeli do grupy zakonów żebraczych zreformowanej kongregacji franciszkanów. Nastawieni byli przede wszystkim na własną, niezależną od parafialnej działalność wśród rozmaitych środowisk społecznych. Klasztor wybudowano w stylu barokowym. Kasata zakonu w 1839 spowodowała zmianę właściciela i prawie całkowite przekształcenie wnętrza. Budynki przeszły w rządy administracji państwowej; najpierw niemieckiej, a potem polskiej. W dwudziestolecie międzywojennym mieściły się tu biura administracji wojskowej.

Położony u zbiegu ulic: Dworcowej i Franciszkańskiej, na prawym brzegu rzeki Samy, na południe od rynku, poza obrębem Starego Miasta. Od strony wsch. teren dawnego klasztoru wydziela mur ceglany otynkowany z bramą. Usytuowany na terenie łagodnie opadającym w kierunku zach. W odległości ok. 100 m od strony zach. i pn. znajdowały się dawniej zabudowania gospodarcze /obecnie resztki fundamentów i jeden budynek gospodarczy w pn. zach. narożniku/. Klasztor zbudowany z cegły spojonej zaprawą wapienną. Podpiwniczony. Pomieszczenia parteru sklepione kolebkowo z lunetami /z wyjątkiem dwóch pomieszczeń w skrzydle pd. sklepionych krzyżowo. Krużganki wirydarza sklepione kolebkowo-krzyżowo. Na piętrze stropy belkowe z podsufitówką. Więźba dachowa drewniana z jedną kalenicą. Schody, podesty wykonane z desek. Pokrycie dachów podwójne karpiówką w łuskę. Drzwi drewniane płycinowe lub z desek. Stolarka okienna: drewniana, podwójna, skrzynkowa. Budynek w całości otynkowany. Klasztor założony na planie prostokąta wokół kwadratowego wirydarza z obiegającymi go zamkniętymi krużgankami. Skrzydło pn. dziewięć osiowe, zach.-dziesięć, pd.-siedmio. Główna klatka schodowa w skrzydle zach., druga - w pn. Wyjścia na wirydarz: jedno od strony pn., dwa od wsch. Całość założenia zachowuje dawny, benedyktyński typ claustrium o trzech skrzydłach - zabudowaniach klasztornych - i zamykającym założenie z czwartej strony kościelne, otaczającym wirydarz. Pierwotne rozplanowanie pomieszczeń również charakterystyczne dla tego typu założeń. Dawne pomieszczenia częściowo poprzedzielane nowszymi ścianami z cegły lub z dykty. W narożnych salach od pd.-zach i pn.-zach zachowana na sklepieniach dekoracja stiukowa w kształcie rozet i obramień wolutowych. Posadzki krużganków ułożone z białych ceramicznych płytek. Okna krużganków prostokątne wydłużone, na piętrze mniejsze. Na elewacjach zewnętrznych prosty gzyms rozdzielający. W elewacji pn. narożne /od strony zach./ okno zamurowane. Drzwi wejściowe dwuczęściowe płycinowe. W elewacji pd. zachodni narożnik ryzalitowany, oszkarpowany niewielkimi skośnymi szkarpami. Otwory okienne prostokątne, na parterze większe niż na piętrze. W części dachowej lukarny kryte osobnymi dwuspadowymi dachami. Na budynkach dachy dwuspadowe, na kalenicy gąsior ceramiczny. Budynek ma instalację elektryczną, wodno-kanalizacyjną i odgromową.

Budynek gospodarczy - pn.-zach. narożniku założenia klasztorowego. Na planie prostokąta, ceglany, parterowy. Dach dwuspadowy, o ściętym szczycie pn., kryty /cdn. Nr 1 - wkładka/

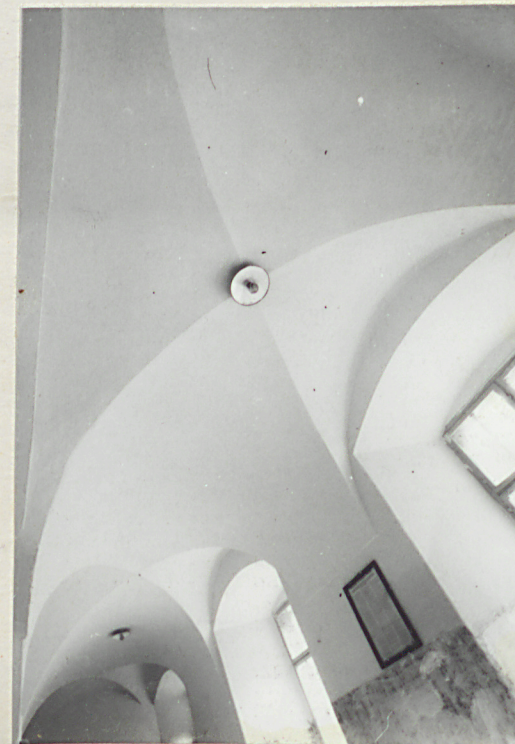

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne	17. Użytkowanie obecne
3200 m ³	650 m ²	sakralne-mieszkalne	mieszkalne

18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja

19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)

Obiekt zaniedbany, częściowe ubytki tynków zewnętrznych, zawilgocenia szczególnie w partii przyziemia, w narożnikach wirydarza. Nie funkcjonujące sprawnie opierzenia blacharskie, zużyta stolarka okienna. Częściowo zagrożona konstrukcja więźby dachowej. Zniszczenia fragmentów połaci dachowych.

20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie

Uzupełnienie tynków, zastosowanie środków likwidujących zagrzybienia ścian, wymiana opierzeń blacharskich, konserwacja stolarki okiennej i drzwiowej oraz więźby dachowej, wymiana części dachówek. Ogólne odnowienie całości.

Ewentualne wykwaterowanie obecnych mieszkańców i przekazanie obiektu administracji kościelnej.

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

Archiwum Archidiecezjalne w Poznaniu.

23. Z

nia, sygnatury)

22. Bibliografia

- 1/Katalog Zabytków Sztuki w Polecie t.V,z.23
- 2/J.Łukasiewicz:Krótki opis kościołów Parochialnych...
/Poznań 1859/
- 3/Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego,W-wa 1886
- 4/Dubowski:Zabytkowe kościoły Wielkopolski,Poznań 1956
- 5/L.Gomolec:Szamotuły,gród Halszki,Szamotuły 1957
- 6/W.Gałka:Szamotuły,studium historyczne-urbanistyczne./mpis/
WKZ-Poznań 1981

24. Uwagi różne

Dla obiektu istnieje w kat. WKZ w Poznaniu karta architektoniczna starego typu z dn. 11.10.1955 roku.

25. Wypełnił

Robert Kamiński

imię i nazwisko

data 05.11.1983

26. Sprawdził

imię i nazwisko

data

27. Załączniki

Załącznik nr.I

1. Miejscowość SZAMOTUŁY	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) DAWNY KLASZTOR	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) Nr1-cdn.poz.13
-----------------------------	--	--

Nr 1.- podwójnie karpiówką, na kalenicy gąsior ceramiczny. Do pn. narożnika elewacji wsch. dostawiony drewniany parterowy barak. W elewacji tej symetrycznie rozmieszczone, prostokątne, na całą wysokość ściany wrota dwuczęściowe z desek, z metalowymi okuciami. Obecna elewacja pd. stanowiła dawniej ścianę wspólną dla pomieszczenia znajdującego się obok.

Wkładkę założył: Robert Kamiński 05.11.1983
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: .....

Wzór ODZ 1978 r.